

Aan: Provinciale staten van Nederland,

Politieke Partijen,

en ieder die het lezen wil,

Augustus 2023

L.S.

Wie ben ik ?

Een gewone boerenzoon, geboren in 1924 te Hazerswoude.. Na opleiding om boer te worden vijf jaar gewerkt in de ontginning van de Noord-Oostpolder. In 1950 aangesteld in de buitendienst van het Ministerie van Landbouw en Visserij en zo 20 jaar gewerkt als landbouwvoorlichter melkwinning in Zuid Hollanen daarna 15 jaar landelijk begeleiding vanuit Wageningen.

Mijn opdracht was Voorlichting en begeleiding van het machinaal melken en de melkkwaliteit. Ten behoeve daarvan is in 1950 het OVO systeem gestart. Samenwerking in Onderzoek, Voorlichting en Onderwijs voor de Landbouw. Mede door deze opzet is de traditionele melkveehouderij geworden tot toonaangevend in de wereld. De melk en de houdbare producten er van worden vervaardigd zijn op de wereldmarkt gewild.

In ons land kwam na 1950 ook de Industrie op gang. Dat heeft geleid tot gebrek aan arbeidskrachten in de Melkveehouderij met als gevolg vergaande mechanisering. Vóór 1950 was de melkveehouderij traditioneel. Veranderingen vonden vrijwel alleen plaats op basis van ervaringen en nauwelijks door gericht onderzoek. Met de opbrengst van ong. 15 koeien kon zelfs nog een vaste arbeider worden betaald. In de winterperiode werd mest (fecaliën) doorgaans rechtstreeks afgevoerd naar het weiland. Werd stro als strooisel onder koeien gebruikt, dan ging de mest naar de mestvaalt. Mest is een organisch product waarmee de vruchtbaarheid van het land op peil werd gehouden, eventueel aangevuld met de toen verkrijgbare meststoffen, zoals Chili salpeter, Thomas slakkenmeel en schuimaarde. De sloten waren destijds gevuld met schoon water; als we dorst hadden dronken we slootwater.

Na Wereldoorlog 2 zijn de eerste jaren besteed aan wederopbouw van ons land. Iedereen heeft zich daarvoor ingezet. Ook algemene maatregelen, zoals het tientje van Liefink. We waren één dag allemaal even rijk. De industrie kwam inmiddels ook op gang. Dat paste in de vaart der volkeren. Het aantal auto' s nam toe. De Economie groeide als kool. Maar ook de vervuiling nam toe. Alle afval kwam in het water terecht, dat als open riool fungeert. De oud ijzerkoopman en de lorrenboer verdwenen. Veel afval heeft een chemische herkomst, waardoor het water ernstig wordt vervuild. Dat gebeurt ook met de lucht waar in we leven. Door verbranding van organisch materiaal wordt steeds meer CO2 gevormd. De schade is inmiddels gigantisch. Maatregelen om de schade te beperken komen nog onvoldoende tot stand.

In het midden van de vorige eeuw is het Consulentenschap voor Boerderijbouw met het zogenaamde drijfmestsysteem gekomen. Dit is een stalvorm waar koeien op roosters lopen. Onder de roosters een kelder waarin de mest van een winterperiode kan worden opgeslagen. Na enige tijd wordt daarin onder bepaalde omstandigheden Ammoniak gevormd, die "oplost" in water. Dit gas, in de regel stikstof genoemd, komt vrij (vervliegt) als de mest wordt gemengd en uitgereden. Vanwege de (ammoniak)stank die dat uitrijden veroorzaakte moet daarom sinds eind van vorige eeuw verplicht de mest worden geïnjecteerd. Dat daarmee het bodemleven drastisch wordt verstoord, daar is niet over nagedacht. De wormen zijn vrijwel verdwenen en daardoor ook de typische weidevogels.

Tot nu toe wordt de agrarische sector aansprakelijk gesteld. Er zijn plannen om bedrijven om te vormen of op te kopen. Dat zijn zeer ingrijpende maatregelen en het gaat tot nu toe alleen over veehouderij bedrijven. Over andere bedrijfsvormen wordt niet gesproken. Boeren moeten wijken om de industrie en de auto te sparen. Toch zijn veehouders niet de grootste grote vervuilers van ons milieu. Zij werken in, met en voor de natuur. Dat is de grondslag van hun bestaan. Zij hebben de afgelopen decennia herhaalde malen maatregelen moeten nemen met, naar later bleek, weinig of geen effect.

Hoe nu verder ? Wat te doen op de bestaande bedrijven met drijfmestsysteem?

Bestaande stallen :

Het afvangen van Ammoniak is in feite mosterd na de maaltijd. Ammoniakvorming in mest vindt plaats onder anaerobe omstandigheden. Zo lang er zuurstof beschikbaar is wordt géén Ammoniak gevormd. Mogelijkheden zijn: Injecteren van zuurstof of continu mengen van de mest (met lucht) door rondpompen van de dunne mest in huidige opslagkelders. onderzoek kan aangeven wat het meeste resultaat geeft.

Nieuwe stallen:

Geen roosters, maar een dichte vloer. De mest met behulp van automatisch werkende mestschuiven verzamelen buiten de stal. Vaste en vloeibare (gier) bestanddelen scheiden Deze mest kan direct worden verspreid op het land. Er hoeft niet geïnjecteerd te worden omdat nog geen ammoniak is gevormd. Zo dat direct uitrijden onmogelijk is kan vaste mest ook mechanische worden bewerkt waardoor voldoende zuurstof kan toetreden (zoals bij compostverwerking). Dat levert gegarandeerd géén Ammoniakvorming omdat voldoende zuurstof kan toetreden tot het verteringsproces.

Voordelen zijn:

- De bouwkosten van nieuwe stallen wordt zeker met een derde deel verlaagd.
- Verandering van bedrijfsvoering is niet nodig.
- Bedrijfssluiting of verplaatsing is niet nodig.
- Er komt rust, maar het meest belangrijke is de emotionele rust.
- Ingewikkelde meet en controlesystemen kunnen achterwege blijven

Dat hiermee miljarden kunnen worden bespaard is ook duidelijk.

Tot slot: Er is een gezegde dat luidt: "Inspraak zonder inzicht leidt tot uitspraak zonder uitzicht". Soms proberen leken hun gebrek aan kennis te verbergen met gezwollen taalgebruik. Democratie is ook de belangen van minderheden verdedigen. De natuur gaat niet boven belangen van mensen. Natuur komt en gaat. Ze houdt zich niet aan regels, tabellen en statistieken die mensen opstellen. Boeren zijn de architecten van het landschap. Het grasland doet ook mee met het assimilatieproces. Het klimaat is het grootste probleem waar de mensheid een oplossing voor moet vinden. Het is hoog tijd. Ik hoop met het bovenstaande een bijdrage te leveren aan het oplossen van problemen. Tot toelichting altijd bereid.